

TIN HỘI THẢO VIỆT NAM- NHẬT BẢN VỀ AN TOÀN ĐẬP

Ngày 16 tháng 2 năm 2023, Cục Kỹ thuật an toàn và Môi trường công nghiệp (ISEA) và Hội Đập lớn Việt Nam (VNCOLD) phối hợp với Bộ đất đai, hạ tầng, giao thông và du lịch Nhật Bản (MLIT) và Cơ quan quản lý nước Nhật Bản (JWA) đồng chủ trì tổ chức Hội thảo “Khoa học công nghệ trong kiểm tra đánh giá an toàn đập”. Hội thảo được tổ chức trực tiếp tại Việt Nam kết hợp trực tuyến với một số cơ quan, tổ chức tại trong và ngoài nước.

- Về phía Nhật bản, trực tiếp đến dự Hội thảo hôm nay tại Hội trường có:

1. Đại diện Bộ đất đai, hạ tầng, giao thông và du lịch Nhật Bản (MLIT) có: Mr. Hidenori FURUICHI- GĐ Ban HTQT, Vụ Quy hoạch sông, Tổng cục quản lý nước và PCTT, Bộ MLIT và các thành viên trong đoàn
2. Cơ quan quản lý nước Nhật Bản (JWA) có: Mr. ICHIHARA Nobuyuki, Trưởng ban HTQT của Cơ quan quản lý nước (JWA) và các thành viên trong đoàn.
3. Đại diện Sứ quán Nhật Bản tại Việt Nam có Mr. Jin TORIYAMA, Bí thư thứ 2 của Sứ quán và các thành viên trong đoàn.
4. Tổ chức JICA tại Việt Nam: có Mr. Takashi SUZUKI, chuyên gia tư vấn của JICA cho chương trình phòng chống thiên tai tại Bộ NN&PTNT.

Ngoài các thành viên đến dự tại Hội trường hôm nay, còn có các lãnh đạo, chuyên gia tham gia online từ đầu cầu Nhật Bản đến từ JICA, JWA, JPOWER, JCOLD,

- Về phía Việt Nam đến dự trực tiếp tại Hội thảo này, có:

1. Cục an toàn và môi trường công nghiệp (Bộ Công thương), có Ông Tô Xuân Bảo (Cục trưởng) cùng các chuyên viên trong Cục.
2. Hội Đập lớn và PTNNVN, có ông Hoàng Văn Thắng (Chủ tịch VNCOLD) và các chuyên gia trong Hội.

- Tới dự Hội thảo còn có:

- Đại diện của các cơ quan quản lý an toàn đập đến từ: Bộ KH&CN, Cục Thủy lợi (Bộ NN&PTNT). Đại diện Viện KHTL Việt Nam và các Viện thành viên;
- Đại diện Tập đoàn điện lực Việt nam và các đơn vị thành viên;
- Một số doanh nghiệp Tư vấn xây dựng Thủy lợi, Thủy điện;
- Các chủ sở hữu đập thủy điện, thủy lợi tham gia trực tiếp tại Hội trường và trên 50 chủ sở hữu đập thủy điện, thủy lợi tham gia online;

- Các chuyên gia - nhà khoa học trong lĩnh vực nghiên cứu, tư vấn thiết kế đập, hồ chứa nước đến từ các Viện nghiên cứu, các trường Đại học, các Cty Tư vấn thiết kế và Chuyển giao công nghệ, các chuyên gia trong lĩnh vực an toàn đập.

Tổng số đại biểu tham gia trực tiếp tại Hội trường này là gần 100 đại biểu cùng gần 100 đại biểu tham gia trực tuyến tại các đầu cầu ở Nhật Bản và ở Việt Nam.

Hội nghị đã nghe 3 báo cáo của phía Nhật Bản và 2 báo cáo của phía Việt Nam. Các báo cáo trình bày về các vấn đề sau đây:

- Giới thiệu về sáng kiến Kunamoto: Tháng 2 năm 2022, tại Nhật Bản diễn ra Hội nghị cấp cao các nước Châu Á- Thái Bình Dương do Thủ tướng Nhật Bản chủ trì, Việt Nam có Thủ tướng Phạm Minh Chính tham gia online. Chủ đề của Hội thảo là khôi phục kinh tế sau đại dịch Covid 19. Phía Nhật Bản đề xuất sáng kiến Nâng cao chất lượng và hiệu quả của ngành nước để chống BĐKH và phát triển kinh tế bền vững theo hướng năng lượng xanh bằng công nghệ Nhật Bản. Trong lĩnh vực đập, hồ chứa nước, báo cáo giới thiệu một số công nghệ nâng cao hiệu quả của các đập, hồ chứa thủy điện như: nâng cao đỉnh đập và thay đổi quy trình tích nước, làm đường hầm xả bùn cát,... Trước khi hội thảo, phía Nhật Bản đã có chuyến thăm hiện trường đập Sông Tranh và có buổi làm việc với ZENCO 2 về vấn đề này.

- Giới thiệu kinh nghiệm của Nhật Bản trong kiểm tra an toàn đập (bao gồm kiểm tra thường xuyên, đột xuất, định kỳ và kiểm tra tổng thể). Có sự khác biệt với quy định của Việt Nam về chu kỳ/tần suất kiểm tra định kỳ và kiểm tra tổng thể. Ví dụ: kiểm tra định kỳ mỗi 3 năm, kiểm tra tổng thể mỗi 30 năm (khi cần kéo dài tuổi thọ). Đổi lại, quy định về kiểm tra thường xuyên, hàng năm được tiến hành một cách chặt chẽ. Trong các hình thức kiểm tra đều có sự tham gia của chủ đập, cơ quan quản lý nhà nước (thanh tra đập), và đặc biệt là có sự tham gia của bên thứ 3 (các chuyên gia, cố vấn) đóng vai trò tư vấn (consult), phản biện (review) và thẩm tra (audit). Cũng trong báo này, phía Nhật Bản giới thiệu một số kinh nghiệm/TBKT trong kiểm tra, đánh giá an toàn đập. Ví dụ như: Tiêu chuẩn Nhật không quy định ngưỡng an toàn khi so sánh số liệu đo đạc và chỉ đánh giá xu hướng bất lợi, sử dụng máy tính bảng (trong đó đã tích hợp phần mềm chuyên dụng) trong quá trình kiểm tra hiện trường đập,....

- Về vấn đề động đất:

+ Phía Nhật Bản giới thiệu về hệ thống tổ chức và bộ máy phòng chống thiên tai của Nhật Bản, phương thức cảnh báo rủi ro thiên tai đến người dân. Ví dụ: phát cảnh báo về mưa khi lượng mưa tích lũy vượt mức 30mm/giờ hoặc 50mm/48h; phát cảnh báo về động đất khi gia tốc chấn động mặt đất dự kiến vượt 4 gal/s².

+ Phía Việt Nam có báo cáo của Viện Vật lý địa cầu về kết quả quan trắc động đất, đặc biệt là động đất kích hoạt (RTE) do hồ chứa tích nước cho một số hồ chứa/khu vực hồ chứa lớn ở Việt Nam. Báo cáo ghi nhận rằng, RTE đã xảy ra ở nhiều hồ chứa lớn trong và sau khi tích nước. RTE lớn nhất như đã xảy ra ở hồ chứa Lai Châu ngày 16/6/2000 với $M_{max} = 4,9$; Sông Tranh ngày 15/11/2012 với $M_{max} = 4,7$; Thượng Kon Tum ngày 23/8/2022 với $M_{max} = 4,7$.

+ Ngoài ra còn có báo cáo về phương pháp đánh giá an toàn về động đất đối với hồ chứa nước. Báo cáo chỉ ra rằng, hiện nay Việt Nam chưa có Tiêu chuẩn đánh giá an toàn về động đất đối với hồ chứa đang tích nước. Theo quy định của ICOLD (và nhiều nước khác), để đánh giá động đất đối với hồ chứa đang tích nước người ta sử dụng 2 cách tiếp cận xác suất (RSA) và tất định. Báo cáo đề xuất đánh giá an toàn về động đất đối với hồ đang tích nước nên tiếp cận theo nhiều cấp độ, từ đánh giá sơ bộ (sử dụng bản đồ phân vùng động đất) đến đánh giá sàng lọc (tính toán chỉ số rủi ro dựa trên nguy cơ đối với đập và hậu quả hạ du). Từ kết quả sàng lọc, với các đập/hồ chứa có nguy cơ cao và rất cao sẽ phải đánh giá nâng cao (phân tích mô thức sự cố tiềm ẩn- PFM) hoặc đánh giá chi tiết (đánh giá tất định).

Chủ trì Hội thảo kết luận:

1. Việc bảo đảm an toàn đập, hồ chứa nước là nhiệm vụ hết sức quan trọng, đã được Đảng và Chính phủ khẳng định qua nhiều văn bản đã ban hành. Trước xu hướng thiên tai ngày càng phức tạp, ngoài nỗ lực của các chuyên gia, kỹ sư trong nước, còn cần học tập, trao đổi với các chuyên gia quốc tế. Nhật Bản là nước có nhiều kinh nghiệm trong quản lý và ứng phó với thiên tai, đặc biệt là động đất. Các báo cáo của chuyên gia Nhật Bản trong Hội thảo có nhiều thông tin có giá trị.

2. Qua báo cáo của các chuyên gia Nhật cho thấy có những điểm khác biệt trong công tác kiểm tra, đánh giá an toàn đập. Ví dụ như tần suất, quy trình kiểm tra thường xuyên, định kỳ, đánh giá tổng thể, Những khác biệt này cần được phân tích, đối chiếu, so sánh với quy định của Việt Nam để sắp tới sửa đổi Nghị định 114/2018.

3. Vấn đề động đất đối với đập, hồ chứa nước ở Việt Nam chưa có Tiêu chuẩn quốc gia. Hiện các thông tin về động đất do Viện Vật lý địa cầu phát đi chưa gắn với rủi ro đối với đập, hồ chứa nước. Cần có chương trình đánh giá rủi ro cho các đập nằm trong vùng có nguy cơ động đất, và xây dựng kế hoạch ứng phó cho các đập có rủi ro cao.

4. Do thời gian Hội thảo hạn chế, các câu hỏi hoặc thảo luận của các đại biểu (nếu có) xin gửi về Hội Đập lớn để tập hợp chuyên cho các chuyên gia trả lời.

Các đại biểu tham dự hội thảo chụp ảnh chung

Tổng hợp bởi Ban thư ký Hội thảo